

ХРЕСЧЕН САССИ

32 (2545) ¹
Хакә ирәклә

2015
апрель 30
ака

1991 сулхи апрелән 21-мәшәнче тухма тытәннә

КЕҢШЕРНИКУН

ЯЛЫШ

КИЛ

ХУТЛӘХ

СЫВЛАХ

ТӘПЕЛ

ПАЯН кун тәршшә 15 сехет те 19 минут.

Зосим кунә. Зосим утарсәсене хутәлекен шутланать, саванпа вәллесене утара кәларса лартнә. Чи малтан сәске суракан чечексен усланкине илсе тухнә. Хурт мәнле чечек сине ларать, саван симәсә әнса пулать тенә. Хәш тырә патне вәсет, вәл та тухәс парать. Хурт чие сырлин чечекә сине ларсан чие әнса пулать, лармасан – әнәсмасть. Сәк куна сәнаса хуратул тухәсә мәнле пуласса хакланә. Вәллери хуртсем хәл касипе аван упрәннә пулсан – тухәс кәт, йыша сухатнә пулсан хуратул тухәс памась тенә.

ЫРАН – Кушма кунә. Хресченсем кишәрпе хәрлә кәшман акма сәннә. Сирәк сәскене ларсан хуратул акма вәхәт. Фиалка, сүсе е йәбра сәске кәларни редис, кишәр, укроп, петрушка

акмаллине, сухан лартмаллине пәлтернә. Акас-лартас умән әләкхи йәлапа ир-ирех вәрләх йәпетмелли йывәс савәт патне тухнә. Ырә тухәс пустарса илесе шанса савәт тәпне пәхәр укса пәрахнә. Тәприсем вәрләха күлә шывәпе висә ир хуши ислентернә. Сәк әсе сын курмалла мар вәрттән тумалла пулнә, унсәрән япәх тухәс пулать тенә.

ВИСМИНЕ – Иван кунә. Килте тәртнә пирсене уя илсе тухнә. Сутсанталәкран йәтән, кантәр, ыраш вәйлә тухәс патәр тесе ыйтнә. Сәк кун хресченсем усал-тәселтен хутәлеме ыйтса кәлә тунә. Иван Салтак текен сәветтуя халәх питә әненнә. Тәпәр чухне пурләхне кам вәрланине пәлес шутпа унән турәшә умәнче пус сапнә. Сәкән хысәән ултасәсем, вәрәсем сиеле тухнә имәш.

СӘНАВСЕМ

• Май уйәхә сивә тәрсан сүлталак тәштырапа савантарать. • Май уйәхәнчи сүмәр тырәшән силпә. • Майри пәрремәш сүмәрпа пуса йәпетнә, сүс курак пек вәйлә үсесе шаннә. • Майән 1-мәшәнче суралнә сыннан пахчасә пулмалла тенә, унән пурнәсәшән сул усәласса әненнә. • Кушма кунә ситсен нүхрепе усса пәхнә та алла кәресе тытнә, сурт сүмәнчи сәре чавма васканә. • Май уйәхән пусламәшә әшә тәрсан вәсәнче сивве кәт.

ЫТЛАШШИ ПУЛМӘ

Таса сәт

Әне сунә, сәтне сәрнә, флягәна янә чухне шура шәвеке тәрлә микроб лекет. Микробсем сывләшра та, япәх суса тасатнә савәтра та, тин сунә сәтән малтанхи висинче те пулма пултара сәсә. Вәсем питә хәвәрт аталана сәсә. Тәсләхрен, пәр микробан 12 сехетре 16 миллион ытла сәнни тухма пултара ть. Кун пек чухне сәт часах пәсәлать, сын сывләхәшән хәрушләх кәларса тәратать. Хәш-пәр микроб ерекен чирсене аталанма май парать. Сәт таса пултәр тесен әне сәвичән пәр сехет маларах вьләх апа чәпе әслеме чарәнмалла. Витене тәтәшах усәлтармалла, килти вьләха тасаләхра тытмалла. Сума лариччен әне сәллине әшә шывпа сумалла, шәлса типәтмелле. Енчен те сәлли сәнче сәм шәтма тытәннә пулсан әна касмалла. Сума тытәнничән әне хурине ури сүмне сыхмалла. Пирвайхи сәт тумламәсене уйрәм савәта суса илмелле. Суса пәтерсен әне сәллине шәлса типәтмелле те пүсәсене сәелтен вазелинна сәрмелле.

Айсарәм кирлә-и?

Питех те кирлә. Вәл вьләха шәнса пәсәласран хутәлет, әшәтать. Кунсәр пусне айсарәм пур чухне витере типә те таса: торф, пәчкә кәрпи, йывәс сүлси, ләсәллә турат аван.

Айсарәм хуриичән ураине лайәх сәва сәсә те изве с (1 тәваткал метра – 0,5 кг) сапа сәсә.

Сүлталакне әнене 700-900 кг айсарәм кирлә, сурәхпа качака валли – 75-80, сыснана – 550, кәвакала – 12, кәрккапа хура – 30, чәхха 10-12 кг кирлә.

ЫЙТУ-ХУРАВ

Сәр шапи сывәрма памасан

? Мана пәр ыйту канәс памась. Тәпсакайне кашни сүлах кәркунне сәрулми упрама хуратәп, суркунне кәларатәп. Кәркунне пәр сәр шапи те курма сәтәп. Суркунне сүлсерен сур витрене яхән кәларса тәкатәп. Тәпсакайне усәлтармалли шәтәксене тимәр сеткәпа хупланә. Әстан тухәсә-ши сәр шаписем? Тата вәсене мәнле майпа пәтерме пулать? Ара, суркунне юрланипе сывәрма памасә-сәке.

Петр ПРОКОПЬЕВ. Красноармейски районә.

Тәплә шухәшласан шапасем пирәншән туссем шутлана сәсә. Мәншән тесен вәсем сиенлә кәпшанкәсене, йәпе хуртсене пәтерме пуләша сәсә. Шапа шучә чылай пулсан, паллах, вәсемпе кәрешмелле. Чи малтанах тәпсакайне тасатмалла, шывлә вьрәнсене типәтмелле, тулли кәленче савәтсене урәх вьрәна кушармалла, мәншән тесен шапа шыв еннелле туртәнань. Тәпсакайәнчен 2 метрта вьләха апатламалли вьрән пулмалла мар. Хәш-пәр йышши шапана сәкә та иләртет. Шапасене пәтермелли мел нумай. Эпир сире сын сывләхәшән сиенсәрипе усә курма сәнесшән. Тәвар, лимон кислоти тата ко-

феин унран хутәленме пуләша сәсә. Вәсене ытларах хурса парсан шапасем хәвәрт кушран сухала сәсә. Сахал чухне хәрата сәсә кәна, урәхла каласан, шапа чәрә юлать.

Тәпсакай тәршшәпә тәвар сапса тухәр. Вәл шапа урисене сунтарать, саванпа тәпсакайәнчен хәвәрт тухса тарма тәрашәт. Тәварпа әна тәппипе пәтерейместән.

Кофән йәваш шәвекә шапана хәратма пултара ть. Питә вәйлә шәвекпе сапсан унән чәри тапма чарәнать.

Лимон кислоти те савнашкал витәм күрет. Унән хәватлә шәвекәпе шапа туххәмрах вилет.

Мән киләшмерә-ши?

? Пәлтәр сәкна асәрхарәм: груша йывәсән хәш-пәр турачә сәнче сүлсәсем чәрәш йәппи пек кәна сарәлчәс. Сүлла турачәсемпе пәрлех типме тытәнчәс. Мән киләшмерә-ши?

Мария ПЕТРОВА, Пәрачкав районә.

Сирән йывәс гербицидпа наркәмәшланнә. Тен, эсир хәвәр е сире пәлтермесәр пәр-пәр тәванәр йывәс сүмне гербицида ытлашшипех хунә. Ахәртнех, сүмкурәкран хәпас тесе. Ку сәс те мар. Улма-сырла йывәсә вәйлә шәнсан та сәпла пулма пул-

тарать. Кун пек чухне суркунне тәпрана азот удобренийә ытларах хумалла: йывәса 100 г аммиак селитрипе апатлантармалла. Удобрение 10 литр шывра ирәлтәрсен аван. Уснә вәхәтра йывәсәсене вәйлә шәвармалла.

ВУЛАКАН СӘНЕТ

Йәвә лартса тухәс илеймән

Чылай пахчасә шухәшәпә сәрулмине йәвә лартсан тухәс ытларах пустарса илетән. Анчах та шәпах үсәм тапхәрәнче (чечек ларнә хысәән) сәрулми аври сарәлать, савна май йәвә лартнә пахчасимәсә сүтә ситмест, СО₂ текен япала сүлсә патне япәх пырать, сәнә сәрулми йәвашшән үсеме тытәнать. Сү тәршшәпә сәнталак әнәсәсәр тәнә чухне йәвә лартнә сәрулми уйрәмах сахал тухәс парать. Кунсәр пусне фитофтора чирә хәвәрт вәй илет.

Эпир ир пулакан сәрулми йәранә хушшине 65-70 см хәваратпәр, вәтам тата кая юлса ситәненнин хушши 80-85 сантиметрпа танлашәт. Сәпла туни сәрулми үсәмәшән питех те меллә тәра ("гребень") йәркелеме май парать. Йәран хушши сарлака чухне сүтә та, сәрулмине кәпкәлатма вьрән та сителәклә. Аврисем пәр-пәринчен мәнле хушәра ларни те сүтәшән пәлтерәшлә. Эпир ир пулакан сәрулми вәрләхне 25 сантиметртан, каярах ситәненнинне 30-35 сантиметртан лартатпәр. Сүлсеренех пысәк тухәс пустарса илетпәр.

Валентина НИКОЛАЕВА.
Патәрел районә.

«Хресчен сасси» –
ялйыш ха сачә!
Килсеренех янратәр ячә!

Сур сүлләх хак – 297 тенкә те 78 пус,
сырәнтару индексә – 54838.

САНТАЛАК	Шупашкарта	Вәхәт	30.04	1.05	2.05	3.05	4.05
	Температура, °С	2-4 сехетре	+11	+12	+12	+11	+10
		14-16 сехетре	+21	+16	+18	+17	+15
	Сүмәр сәвать		–	☂	–	☂	–
Атмосфера пусәмә, мм.		751	753	748	745	746	

СЫРАНТАРУ ХЫПАР 2015

«Хыпар» Издательство сурчән кәларәмәсене
2015 сүлән II сурринче илсе тәмашкән
Ра сәсей почтин мәнпур уйрәмәнче сырәнтара сәсә

798,06 тенкә

345,54 тенкә

Саван пекхәпирән кәларәмәсене
«Чәваш пичечә», «Советская Чувашия» киоскәсенче
тата редакцире сырәнма пулать

РоссельхозБанк

Снижены ставки по кредитам для пенсионеров

Кредит «Пенсионный»

Телефоны в Чебоксарах:
(8352) 66-22-06, 58-80-02

С 09.02.2015 действуют сниженные процентные ставки по кредиту «Пенсионный» на неотложные нужды для пенсионеров без обеспечения в рублях.

Подробности по телефону 8 800 200 02 90, на официальном сайте www.rshb.ru и в офисах ОАО «Россельхозбанк». Генеральная лицензия Банка России №3349 (бессрочная). Реклама.

Звонок по России бесплатный

8 800 200-02-90 | www.rshb.ru

ХҮТЛӘХ

Пенсие – маларах

РФ Пенси фончён республикари уйрамё пёлтернэ тарәх – уяв кунёсенчи пенсисемпе тўлевсене маларах парасфё.

Май уйәхән 3-7 мөшөсенчи пенсисене тўлемешкөн Перекет банкне РФ Пенси фончён республикари уйрамё укәна апрель уйәхән 29-мөшөненче куәарнә. Ытти банка пенси тўлевөн укәсине май уйәхән 8-мөшөненче ситересфё. Кредит учреждениёсем әна лицевой счет сине куәарсанах пенсионерсем нухрата илме пултарафсё.

Почта сыхәнәвөн уйрамөсем пенсие сәк графикпа вәлефесфё:

май уйәхән 2-мөшөненче – май уйәхән 3 тата 4-мөшөсемшөн;
май уйәхән 5-мөшөненче – май уйәхән 5-мөшөшөн;
май уйәхән 6-мөшөненче – май уйәхән 6 тата 7-мөшөсемшөн;
май уйәхән 7-мөшөненче – май уйәхән 8 тата 9-мөшөсемшөн;
май уйәхән 8-мөшөненче – май уйәхән 10 тата 11-мөшөсемшөн;
май уйәхән 12-мөшөненчә – яланхи графикпа.

Валентина ИЛЬИНА.

АЛ АЙӘНЧЕ

Сельдерей

Суркунне организм ывәнни пәләрать. Әна ирттерме сельдерей шөвекә пуләшәть: 1 стакан вөрөкен шыва 1-2 чей кашәкә вөтетнэ сельдерей е унән вөтетнэ тымарне ямалла, 30 минут тытмалла, сәрәхтармалла. Апат умён сур сехет маларах өсмелле. Сиплев курсө – вунә кун.

Кун пек чухне сельдерей вәрри те аван. 1 стакан вөрөтен шыва 1 чей кашәкә сельдерей вәрри ямалла, 5 сехет тытмалла, сәрәхтармалла. Кунне вишө хутчен апат умён 20 минут маларах пөрер апат кашәкә өсмелле. Сиплев курсө – вунә кун.

Терка витөр кәларнә ыхрана, сельдерей вөтетнэ тымарне пөр пек вишөпе илмелле, хутәштармалла, пыл хушмалла, пәтратмалла. Хутәша кәленче савәтра холодильникра управалла. Кунне вишө хутчен апат вәхәтәнче пөрер апат кашәкә өсмелле.

Усәллә сүсем

• Розмарин сәвө вай хушәть, ләплантарәть. Унсәр пуәне юн пусәмне шайлаштарәть.

• Пихта сәвө иммунитета үстерет, шысфә тата үт тәртанине ирттерет, артрозран пуләшәть.

• Сандал (Кәнтәрти йивәс) сәвө үпкене тасатнисөр пуәне ар хәватне үстерет. Савән пекех вәл микробсене вөлөрекән лайәх эмел те. Темисө тумлам сәва ятарлә савәта ярса сурта сүтма тата сәв шәрша сывлама сөнефсө.

Асәрхаттарни: халәх сөнекен сывату меслечөсемпе усә куриччен тухтәрпа канашласа пәхмалла.

СӘНҮ-КАНАШ

НЕФРИТ ЧИРӨНЧЕН:

✓ типөтнэ розмарин сүлсине 1 чей кашәкә илмелле, 350 г шыва ямалла, 150 г кагор хушмалла. Пөр таләк тытнә хысфән сүләм сиче 5 минут вөрөтмелле, савәта хупласа 20 минут тытмалла. Сивөтнэ хысфән сәрәхтармалла, апат умён тата хысфән икшер апат кашәкә өсмелле. Шөвөке холодильникра управалла;

✓ 1 л хөрлө эрехе 100 г вөтетнэ физалис сырлине ямалла, төттөм вярәнта 20 кун тытмалла, вәхәтран вәхәта силлөмелле. Кунне вишө хутчен апат умён 50-шар г пөр эрне өсмелле. Хөллө валли физалисран повидло хатөрлөр: 400 г шыва 400 г сырла ямалла, 1 сехет вөрөтмелле, сәрәхтармалла, 800 г пыл хушмалла, 30 минут вөрөтмелле. Апат умён икшер апат кашәкә сөмелле, холодильникра управалла;

✓ шывпа сөте 500-шер мл илмелле, петрушкән икө тачка тымарне вөтетсе ямалла, сүләм сиче вөрөтмелле, сивөтмелле. Кунне вишө хутчен суршар стакан өсмелле. Сиплев курсө – 30 кун. Ун хысфән 1 уйәх канмалла.

КИРЛӨ ПУЛӨ

Әс-тәна сирөплетме

Асәрханә-тәр экзамен е йивәр кун хысфән пуә өсмелест. Шухәш серепине йөрөкөлемө сәк хәнәхтарусем пуләшәсфө. Әс-тәна сирөплетес тесе пөрне вөсөсемпе куә хупанкине массаж тумалла. Енчен те питө хәвәрт, көске хушәрах мөн те пулин асаилмелле төк сирө пуә (сәмқаран пуәласа өнсе хыснелле) массаж тумма сөнетпөр.

ЫЙТРАР – ХУРАВЛАТПАР

Алә суркалансан

Суркунне час-часах алә суркаланать. Мөнне сыхәннә-ши сәкә? Кун пек чухне мөнле кремпа усә курмалла?

Галина ЛАНДЫШЕВА. Етөрне районө, Йүспан ялө.

Үт-тир вайлә типнөрен алә суркаланма тытәнать. Сәкна сәнталәкпа та сәлтәвлама пулать. Хөвел, сил үт-тире типөтет. Ытларах вара сивө сәнталәк япәх витөм күрет.

Сывләшри нүрөке, температура хәвәрт улшәннине үт-тир лайәх туять. Хытә шыв та алла суркаланма пуләшәть. Савән пекех әна супәнле вөри шывра тәтәш сүни те.

Көле-йөм, савәт-сапа сүмалли хатөрсөмпе, цементпа, обөй клејөпе, сәрәпа, лапка, тәпрапа, кәлпе өслөнөрен те алә суркаланать. Кун пек чухне резина перчетке тәхәнмалла. Хөллөхе вәхәтра – әшә перчетке.

Паллах, алә суркаланаси организмри улшәнуран та килет: сәхәр диабөчө, сит өвөрлө пар чирө апратсан. Организмри япала ылмашәвө е вар-хырам чирө чухне төрлө витаминпа минерал тата микроэлементсем ситмесфө. Сәкә ытларах А, В тата Е витаминсем сахал чухне пәләрать. Үт-тир чирөпе чирлесен те алә суркаланать.

Алә кушәрхарө е суркаланчө пулсан сирө кремсем пуләшөс. Сәмахран, кил-сүрта тирпейленө хысфән силикон кремөпе усә курсан аван. Сәнталәк сивө чухне үт-тире хүтөлекеннине сөрмелле. Кун пек чухне халәх сиплевөпе те усә курма пулать: 2 апат кашәкә глицерин, 2 апат кашәкө шыв, 1 апат кашәкө пыл илмелле, хутәштармалла, кәштах сәнәх хушмалла. Хатөр хутәша алла сөрмелле, 20 минут тытмалла. Енчен те глицерин сүк пулсан пылпа хатөрленө пәшәлу пуләшәть. Пылпа сәнәха пөр пек вишөпе илмелле, үсен-тәран сәвө е вьлөх сәвө хушмалла. Хутәша кәсхине вьртас умөн алла сөрмелле, бинтпа чөрөкөмелле е пир перчетке тәхәнмалла.

Савән пекех алә кушәрхасан үсен-тәран (тасатманни), олива, сырлан, касторка сәвөсем пуләшәсфө. Вөсене кәсхине алла сөрмелле, пир перчетке тәхәнмалла. Алә суркаланнә чухне А, Е витаминсемпе хатөрленө сү хутәшөпе усә курмалла.

СИППЕ КАЙТАР

АНГИНӘРАН:

вәтам кәшмана сүмалла, хуппинчен тасатмалла, терка витөр кәлармалла. Хутәша стакана тултармалла, 1 апат кашәкө уксус (9 процентли) хушмалла, пәтратмалла, төттөм вярәнта 4 сехет тытмалла, марля витөр сәрәхтармалла. Кашни 2,5 сехетрен пыра чүхөмелле. Сәпла тусан чир хәвәрт иртет.

РЕКЛАМА, ПӨЛТЕРҮСЕМ

СУТАТAP / ПРОДАЮ

2. АКЦИЯ! БЛОКИ КЕРАМЗИТОБЕТОННЫЕ 20x20x40 – 33 руб., 12x20x40 – 28 руб., 9x20x40 – 24 руб. Высокое кач-во. Доставка манипулятором. Т. 8-960-307-31-51.

3. АКЦИЯ! ПЕСОК, ГРАВМАССУ, щебень, керамзит. По низким ценам. Доставка. Т. 8-960-307-31-51.

5. Блоки керамзитобетонные 20x20x40, 12x20x40, 9x20x40 пропаренные, гидро-вибропрессованные заводские от производителя – недорого; **цемент, песок.** Доставка. Разгрузка. Без выходных. Кассовый чек, документы. Т. 8-960-301-63-74.

4. Немецкие пластиковые ОКНА. Низкие цены. Пенсионерам скидки. Замер. Доставка – бесплатно. **Без выходных. Т. 8-987-576-65-62.**

6. ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА. Т.: 8-927-844-15-01, 674642.

8. Гравмассу, песок, щебень, торф, кирпич, керамзит, керамзит. Пенсионерам, уч. ВОВ – скидки. Т. 8-905-199-01-22.

11. Срубы для бани. Доставка по ЧР. Т. 37-28-74.

17. Песок, гравмассу, керамзит, чернозем, навоз. Доставка. Т. 8-905-197-40-19.

19. КИРПИЧ красный, силикатный, **гравмассу, щебень, керамзит, песок, кольца, к/б блоки.** Т. 8-927-862-91-66.

21. Керамблок, гравмассу. Т.: 486307, 89176757528.

22. Немецкие ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА. Низкие цены. Пенсионерам скидки. Замер, доставка – бесплатно. Без вых. Т. 8-927-855-83-55.

23. Гравмассу, песок, бой кирпича, щебень. Доставка. Т. 89061355241.

24. Грабли, косилки, сажалки, копалки, окучники, опрыскиватели. Доставка. Т. 89278533596.

30. Гравмассу, песок, щебень, керамзит. Д-ка. Т. 89053465671.

31. Гравмассу, песок, керамзит, кирпич, бой. Д-ка. Т. 89033225766.

33. Кирпич рядовой, лицевой; **керамблоки, кольца.** Доставка. Т.: 89063804835, 89276674605.

35. Пластиковые ОКНА, металлические **ДВЕРИ.** Бесплатно: замер, доставка, демонтаж. **Гарантия 15 лет. Рассрочка.** Скидки. Т. 8-937-391-39-91.

37. Ворота, калитки, заборы, навесы, ТЕПЛИЦЫ. Кровля, обшивка сайдингом. Общестроительные и сварочные работы. Замер. Д-ка. Установка. **Гарантия. Пенсионерам – скидки.** Т.: 89022881447, 387574, metalservis21.ru

ЯЛҖЫШ

КИЛ

ХУТЛӘХ

СЫВЛАХ

СӘТЕЛӘР ТУЛАХ ПУЛТАР

Винегрет – сәнә мелпе

Кирлә пулать: 200 г сәрулми, 50 г кишёр, 30 г симәс пәрса, 2 сәмарта (шурри), 20 г фасоль, 60 г пәсернә аш. Соус валли: 2 сәмарта (сарри), 6 г горчица, 30 г үсен-тәран сәвә, 20 мл уккус (3 процентли) е лимон сәткәнә, тәвар.

Сәрулмине, кишёре, фасоле, сәмарта-на пәсермелле. Сәмарта шуррине, ытти пахчазимәсе таваткал тураса савәта ямалла. Унтан – симәс пәрса. Аша вәттән турамалла, винегрета хушмалла, сиелтен – соус. Винегрета пәтрата 15 минута лартмалла. Тутә кәмеләх тәвар, лимон сәткәнә ямалла.

Соус: пәсернә сәмарта саррине горчица, үсен-тәран сәвәпә хуташтармалла, лимон сәткәнә е уккус хушмалла.

Пәшәхланә пёвер

4-5 порци валли: 500 г чәх е ёне вильяк пёверә, 600-700 г сәрулми, 1 пус сухан, 1 кишёр, сүпкәм укроп, 1 пылак пәрәс, 1 стакан томат пасти, 2 лавр сүлси, үсен-тәран сәвә, авәртнә хура пәрәс, 1-2 кашәк калемпёр, тәвар.

1. Кишёре теркәламалла, пылак пәрәса улам пёрчи пек турамалла, сәрулмине – таваткал, сухана – сурма савракан.
2. Вайсәр сүләм сичне сухана саралса хёреличчен ашаламалла. Унтан кишёр ярса сәмселиччен пәшәхламалла (вәтамран 1 минут). Пёвер ямалла, пәтрата-пәтрата 2-3 минут ашаламалла, сиелтен тәвар, калемпёр сапмалла.
3. Пәрәс ярса хуташтармалла, сүләм

сичне 1-2 минут тытмалла.

4. Сәрулми, томат пасти, вёри шыв хушмалла, пәтратамалла. Кирлех пулсан тәвар та яма юрать. Савәта хупласа сәрулми пишиччен пәшәхламалла. Лавр сүлси хушса сүләм сичне тата 1 минут тытмалла.

5. Хатёр апата вәтетнә укроп сапмалла.

«Кәнтәр» салат

6 порцине: 300 г ёне вильяк ашә е чәх пёверә, 2 кишёр, 1 панулми, 3 сәмарта, 2 шәл ыхра, майонез, тәвар, авәртнә хура пәрәс.

1. Пёвере сүмалла, вәттән турамалла. Ёне ашә пулсан пәсерес умән 30 минут сәтре тытмалла.
2. Кишёре, сәмартана пәсермелле, панулми хуппинчен тасатмалла, таваткал турамалла.
3. Ыхрана тасатмалла, теркәламалла.
4. Аша, сәмартана, панулми, кишёре хуташтармалла, тутә кәмеләх тәвар хушмалла.
5. Майонеза ыхрапа пәтрата салата ямалла. 2-3 сехет холодильника лартмалла.

ЮРАТНӘ ЮРӘ

Әлехки юрәсене кәмләтәп. Ара, эфир вёсене юрласа үснә-сәке. Халә сәнә юрәсене сәмәлләнәх тупма пулать, анча әлехкисем курәнмәсә, вёсене юрлакансем те сахалрах. «Мәншән-ши эп сана пит юратрәм?» юрән сәмахёсене пичетлесе кәлараймәр-ши?

Елена ИВАНОВА.
Сәрпү районә,
Самрәксен поселокә.

Мәншән-ши эп сана пит юратрәм?

1. Мәншән-ши эп сана пит юратрәм, Мәншән лартәм санпа юнашар? Мәншән-ши сүллахи илемлә қәсенче Ал парса уйрәлтәм эп санран?
2. Тәләкре те сана сәс куратәп, Каласатәп санпа яланах. Каласаттәмәр та уйрәлтәтәмәр, Яланах пёр-пёрне ал парса.
3. Юрататәп сана юрататәп, Халь те хатёр сана юратма. Анча эсә мана манса кайрән, Иртсе кайрә пирән юрату.
4. Иртсе кайрә те урәх килмерәс, Сүллахи юратуллә қәсем. Мәншән-ши сәв қәсем иртсе кайрәс? Сүллахи юратуллә қәсем. Асәрхаттарни: кашни куплетән юлаш-ки икә йёркине икшер хут юрламалла.

ПӘЛНИ ПӘСМАСТЬ

Үсен-тәран сәвә пәсәласран Үсен-тәран сәвне нумай лартсан тути улшәнма пултарать. Лайәх мар тутә сапаран сү тәпне (лөкине) пустарса илмелле. 1 кг таса үсен-тәран сәвне пёр фасоль пёрчи вәтетесе ямалла.

Си-пуса шәтарсан

Тәхәнмалли япалана әнсәртран шәтарсан қәларса пәрахма ан васкәр. Әна саплама тумтир тәслә пусма татәкә илмелле те сәмарта шуррипе сәрмелле, шәтәк айне хумалла. Татәк хёррине лайәх тикәслемелле. Унтан тунтер енчен утюгпа қатмалла.

Савәт вансан

Ваннә чашәк-тирәкпе те кил-тәрәшре уса курма пулать: савәт-сапана мәлатукпа сапса вәтетмелле, пүлёмри чечек чүлмекне дренаж вырәнне хумалла.

Тәварпа сәватпәр

Кёпе-йём сүмалли порошока перекетлеме тәварпа уса курмалла. Тумтир питех вараланман пулсан 1 литр сивә шыва 1 апат кашәкә тәвар ямалла. Лайәх ирәлтәрнә хыс-сән си-пуса, вырән таврашне сәр қаца ислетесе лартмалла. Ирхине чүхесе типме сәк-малла қәна. Тәвар пусмана тәссәрленесрен те упрать.

Чашәк-тирәке – хайәрпа

Чашәк-тирәке хими хутәшсәр те тасатма пулать. Таса хайәр илмелле, сәтмара хёртмелле. Сәкән хыс-сән «дезинфекциленә» хайәрпа чашәк-тирәк сума уса кур-

КИРЛӘ ПУЛӘ

Панулми уккусә

Кашниех тәпелте панулми уккусә тытать. Унна апат-сәимәс хатәрленә чухне ытларах уса кураçсә. Кил-тәрәшре те унран пахи нимән те сук.

✓ Панулми уккусә сәнә япалана сәпәс-тарнә хак хутне уйәрма пуләшәт: уккуса қәштах ашәтмалла, сәтәке е губка йәпетесе ун сине хумалла. Хут хавәрт хайпәнәт, йәре те юлмасть.

✓ Килти ыра мар шәршәран хәпма та панулми уккусәпе уса кураçсә. Холодильника, шкапа, апат-сәимәс контейнерне унна сәтәрмалла. Ыра мар шәршә самантрах сирәлә.

✓ Тутәхнә вак япалана (болт, пәта, шуруп тата ытти те) уккус хушнә шывра вәретмелле. Кайран лайәх сүмалла.

✓ Кәмран та лайәх тасатат: чейникри шыва панулми уккусә ярса вәретмелле. Чейник сәнә чухнеки пек сүталә.

✓ Тумтир тәсне упрать: япала чүхекен шыва панулми уккусә хушсан – вёсем тәссәрленмәс.

малла. Уқса та тәкакпанмә, экологи тәләшпел те таса.

Пахаләха лайәхлатма

Сарәк е кишёр нумай выртсан пахаләхне сүхатать, қәчәртатма пәрахать. Сивә шыва чәре сәрулми қәсәкә ямалла. Сәк шывра шәннә пахчазимәсе тытмалла.

Тәрес хатәрлетпёр

Пахчазимәсрен хатәрленә салата 30 минут ытларах тытсан унән пахаләхә, витаминәсем сүхаласәсә. Сәвән пекех пахчазимәсе вәттән турасан та, йүсәтнә купәстана шывра сусан та сәимәсре усәллә япаласем сахал юласәсә.

Пахчазимәсе эмаль савәтра е пәс сичне хатәрлемелле. Әна қәсмәсәр, тасатса пәсермелле. Теркәланә кишёре үсен-тәран сәвәпе сәимелле. Капла организм А витаминна лайәхрах йышәнәт.

Дивана сәнетме

Диван кивелсен сәмәлләнәх сәнетме, «сән» кәртме пулать. Унән тәссәрленнә пусмине сәннипе уләштармалла. Пәчәк минтерсем сәлесесе хуни те дивана илемлетет.

«КАПКӘН» КӘТЕСӘ

– Эпә санран уйәх сине тарма та хатёр.

ИЛЕМЛЕНЕР-И?

Кашниех илемлә қуҗ тәкә пирки ёмәтленет. Анча вәл сүркунне енне час-часах сайраланать, кәскелет. Илемлә те сәра курәнтәр тесен мән тумалла? Қуҗ тәкне сирәплетме тата ситәнме үсен-тәран сәвәпе уса курмалла. Персик тата миндаль сәвәпә сәрсен қуҗ тәкә типмест. Касторка сәвә вара сирәплетме, ситәнме пуләшәт, тәкәнасан сыхлать.

Қуҗ тәкне илемлетме үсен-тәран сәвәнчен маска хатәрлемелле. Әна валли олива, пихта, касторка, сырлан, миндаль сәвәсем қәсәсә. Пёр чей кашәкә сәва темиҗе тумлам А витамин ямалла. Хутәшпа эрнере 3-4 хут қуҗ тәкне сәрмелле. Маскәна сәвәрас умән тусан лайәхрах. Сәрнә хыс-сән ытлашшине қуҗ синчен салфетқәпа сәтәрса илмелле.

ЧӘВАШ НАЦИ РАДИО ПРОГРАММИ (72,41 УКВ, 105 FM ХУМСӘМ СИЧӘ)

Тунтиқун, майән 4-мәшә
6.30-7.00 Шурәмпус. (12+) 7.30-8.00 Наша Республика. Главная тема. (12+) 8.05-8.30, 11.05-11.30, 15.05-15.30, 16.05-16.30, 17.05-17.30, 18.05-18.30, 19.05-19.30, 20.05-20.30, 21.05-21.30, 23.05-23.30 Юрә вәчәри. (12+) 8.30-9.00 Мәшәр сунат. (12+) 9.05-10.00 Неформат. (12+) 6.05-6.30, 10.05-10.30, 22.05-22.30 Тәван юрә-кәвә. (12+) 10.30-11.00 Сәр сум. (12+) 11.30-12.00 Ялтан яла. (12+) 12.05-14.00 Чәререн туҳакан сәмахсем. (12+) 14.05-15.00 Путешествие в историю чуваш. (12+) 15.30-16.00 Социальный вопрос. (12+) 16.30-17.00 Ялтан яла. (12+) 17.05-18.00 Мәшәр эп сан, ай, пулам-и? (12+) 18.30-19.00 Тәван әс-хакәл. (12+) 19.30-20.00 Уйәхки юма-хәсем. (6+) 20.30-21.00 Артистсем Тәван сәр-шыван Аслә вәрси синчен вуласәсә. (12+) 21.05-24.00 Қәсхи микс. (12+)

Битларикун, майән 5-мәшә
6.10-6.30, 7.10-8.00 Ирхи қәмәл. (12+) 6.30-7.00, 21.30-22.00 Республика сасси. (12+) 8.10-8.30, 9.10-9.30, 10.10-10.30, 16.10-16.30, 17.10-17.30, 18.10-18.30, 20.10-20.30, 21.10-21.30, 22.10-22.30, 23.10-23.30 Юрә вәчәри. (12+) 8.30-9.00 Ялтан яла. (12+) 9.30-10.00 Перекресток. (6+) 10.30-11.00 Социальный вопрос. (12+) 11.10-11.30 Тәван юрә-кәвә. (12+) 11.30-12.00 Семье әшши. (12+) 12.05-14.00 Чәререн туҳакан сәмахсем. (12+) 14.10-15.00 Янра юрә. (12+) 15.30-16.00 Ачаләх урхамакә. (6+) 16.30-17.00, 23.30-24.00 Экстренный час. (16+) 17.30-18.00 Сәр сум. (12+) 18.30-19.00 Тәван әс-хакәл. (12+) 19.10-20.00 Асәмри юрәсем. (радиокароке) (12+) 20.30-21.00 Артистсем Тәван сәр-шыван Аслә вәрси синчен вуласәсә. (12+)

Битларикун – шәмәтқун
6.00, 7.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00 – Хыпарсем. (12+)
8.00, 9.00, 11.00, 14.00, 16.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 – Новости. (12+)

Юнқун, майән 6-мәшә
6.10-6.30, 7.10-8.00 Ирхи қәмәл. (12+) 6.30-7.00, 22.30-23.00 Республика сасси. (12+) 8.10-8.30, 10.10-10.30, 11.10-11.30, 14.10-14.30, 15.10-15.30, 16.10-16.30, 18.10-18.30, 20.10-20.30, 21.10-21.30, 22.10-22.30, 23.10-23.30 Юрә вәчәри. (12+) 8.30 Социальный вопрос. (12+) 9.10-10.00 Женская среда. (12+) 10.30-11.00 Тәван әс-хакәл. (12+) 11.30-12.00 Сәр сум. (12+) 12.05-14.00 Чәререн туҳакан сәмахсем. (12+) 12.30-13.00 Наша республика. Главная тема. (12+) 14.30-15.00 Социальный вопрос. (12+) 15.30 Перекресток. (12+) 16.30-17.00, 23.30-24.00 Экстренный час. (16+) 17.10-18.00 Литература сүпсинчен. (12+) 18.30-19.00 Ялтан яла. (12+) 19.10-19.30 Тема дня. (12+) 19.30-20.00 Тәпәл каласу. (12+) 20.30-21.00 Читаем о Великой Отечественной войне. (12+) 21.10-22.00 Силарман-шоу. (12+)

Кәснерикун, майән 7-мәшә
6.10-6.30 Тәван юрә-кәвә. (12+) 7.30-8.00 Ялтан яла. (12+) 7.10-7.30, 6.30-7.00, 8.10-8.30, 9.10-9.30, 10.10-10.30, 14.10-14.30, 17.10-17.30, 20.10-20.30, 22.10-22.30, 23.10-23.30 Юрә вәчәри. (12+) 6.30-7.00 Тема дня. (12+) 8.30-9.00, 22.30-23.00 Республика сасси. (12+) 9.30-10.00 Тәпәл каласу. (12+) 10.30-11.00 Социальный вопрос. (12+) 11.10-12.00 Чәнтәрлә чаршав. (12+) 12.05-14.00 Чәререн туҳакан сәмахсем. (12+) 14.30-15.00 Азы Православия. (12+) 15.10-16.00 Путешествие в историю чуваш. (12+) 15.30-16.00 Наша республика. Главная тема. (12+) 16.10-16.30 Тәван юрә-кәвә. (12+) 16.30-17.00, 23.30-24.00 Экстренный час. (16+) 17.30-18.00 Ачаләх урхамакә. (6+) 18.10-19.00 Вәрса ахрәмә. (12+) 19.10-19.30 Тема дня. (12+) 19.30-20.00 Артистсем Тәван сәр-шыван Аслә вәрси синчен вуласәсә. (12+) 20.30-22.00 Сичә юрә. (12+)

Сәрнеқун, майән 8-мәшә
6.10-6.30, 7.10-8.00 Ирхи қәмәл. (12+) 6.30-7.00, 22.30-23.00 Республика сасси. (12+) 8.10-8.30, 10.10-10.30, 11.10-11.30, 14.10-14.30, 15.10-15.30, 16.10-16.30, 18.10-18.30, 20.10-20.30, 21.10-21.30, 22.10-22.30, 23.10-23.30 Юрә вәчәри. (12+) 8.30 Тема дня. (12+) 9.10-10.00 Неформат. (12+) 10.30-11.00 Вәрса ахрәмә. (12+) 11.30-12.00 Сәр сум. (12+) 12.05-14.00 Чәререн туҳакан сәмахсем. (12+) 14.10-15.00 Асәмри юрәсем. (12+) 15.10 Пәчәшкә сәмах. (12+) 16.30-17.00 Социальный вопрос. (12+) 17.30-18.00 Наша республика. Главная тема. (12+) 18.30-19.00 Ялтан яла. (12+) 19.10-19.30 Тема дня. (12+) 19.30-20.00 Артистсем Тәван сәр-шыван Аслә вәрси синчен вуласәсә. (12+) 20.10-24.00 Қәсхи микс. (12+)

Шәмәтқун, майән 9-мәшә
6.30-7.00 Чәрере суралнә сәвәсем. (12+) 7.30-8.00 Вәрса ахрәмә. (12+) 9.10-9.30, 10.10-10.30, 11.10-11.30, 15.10-15.30, 16.10-16.30, 18.10-18.30, 19.10-19.30 Юрә вәчәри. (Сәнтәрү юрисем) (12+) 8.30-9.00 Присягая Родине. (12+) 9.30-10.00 Васильки. (12+) 10.30-11.00 Чәрере суралнә сәвәсем. (вәрса позчәсем) (12+) 12.10-14.00 Чәререн туҳакан сәмахсем. (12+) 14.05-15.00 Радиотеатр. (12+) 15.30-16.00 Вәрса ахрәмә. (12+) 16.30-17.00 Нам 41-й не забыть, нам 45-й спавить. (12+) 17.30-18.00 Шурәмпус. (12+) 18.10-19.30 Аслә Сәнтәрү тунарпа 70 сул ситинне халалланә ятәрлә репортаж. (12+) 18.55-19.00 Минута молчания. (12+) 19.30-20.00 Читаем о Великой Отечественной войне. (12+) 20.05-24.00 Қәсхи микс. (12+)

Вырсарникун, майән 10-мәшә
6.05-6.30, 9.05-9.30, 15.05-15.30 Юрә вәчәри. (12+) 6.30-7.00 Пултарулақ сүләне. (12+) 7.05-8.30 Аслә Сәнтәрү тунарпа 70 сул ситинне халалланә ятәрлә репортаж. (12+) 11.05-11.30, 16.10-16.30 Тәван юрә-кәвә. (12+) 8.30-9.00 Ялтан яла. (12+) 9.30-10.00 Шурәмпус. (12+) 10.05-11.00 Сичә юрә. (12+) 11.30-12.00 Самрәк хунав. (12+) 12.05-14.00 Чәререн туҳакан сәмахсем. (12+) 14.05-15.00 Радиотеатр. (12+) 15.30-16.00 Вәрса ахрәмә. (12+) 16.30-17.00 Сәр сум. (12+) 17.10-18.00 Силарман-шоу. (12+) 18.30-19.00 Ялтан яла. (12+) 19.05-20.00 Янра юрә! (хит-парад) (12+) 20.05-24.00 Қәсхи микс. (12+)

Table with 8 columns: Channel Name (e.g., ТУНТИКУН, 4), Program Name, Time, and Description. Includes sections for 'РОССИЯ 1', 'НТВ', 'ЧТВ', and 'ЕЩЕ / РАБОТА'.

РЕКЛАМА, ПЁЛТЕРУСЕМ

Сутатӓп / Продаю
43. БРУСЧАТКУ, плиты тротуарные, бордюры, водостоки.
49. Керамблоки, цемент, керамзит в мешках...
78. Гравмассу, песок, щебень, керамблоки.
89. БЛОКИ керамзитобетонные от производителя.
95. ТРУБЫ ВИТЫЕ, офактуренные; кованые элементы в ассортименте.

«ХРЕСЧЕН САССИ»
Обществана политика хаҗачё Индекс 54838
Учредительсем – Чӓваш Республикин Информацион полицикин тата массӓллӓ коммуникацион министрствин, Чӓваш Республикин Информацион полицикин тата массӓллӓ коммуникацион министрствин «Хыпар» Издательство сурчӓ Чӓваш Республикин хайтытамӓллӓ учреждениӓ